

صدا و سیاهی جمهوری اسلامی ایران
معاونت فضای مجازی
اتاق وضعیت

نمایش

تحلیل و بررسی رصدی واکنش افکار عمومی
به حواشی "اظهارنظرها درباره خروج
احتمالی ایران از NPT"

شماره ۱۷

۲۱ تا ۲۲ شهریور ۱۴۰۵

الحمد لله رب العالمين

خلاصه مدیریتی

- اظهارات حسینعلی حاجی‌دلیگانی درباره آماده‌شدن طرح سه‌فوریتی خروج ایران از NPT و ادعای لزوم انجام **آزمایش‌های هسته‌ای**، اصلی‌ترین محرک موج شکل‌گرفته در فضای مجازی بود؛ با این حال، تکذیب وجود چنین طرحی از سوی اسماعیل کوثری و کمیته امنیتی مجلس، در کنار رد صریح موضوع از سوی پزشک‌یان، بحث را از «خروج ایران از NPT» به سمت تعارض مواضع در داخل حاکمیت کشاند.
- در سوی دیگر، اظهارات **محسن رضایی و محسنی‌ثانی درباره تغییر رویکرد هسته‌ای** و اخراج بازرسان آژانس، باعث شد بخشی از کاربران احتمال خروج از NPT را جدی‌تر ارزیابی کنند. همزمان، نگرانی درباره تبدیل این تصمیم به بهانه‌ای برای اقدام نظامی آمریکا و اسرائیل، در کنار فشارهای اقتصادی موجود، بخش مهمی از واکنش‌های انتقادی را شکل داد.

گزاره‌های راهبردی

۱. ارجاع پرونده هسته‌ای به شورای امنیت، بستر اصلی بازگشت بحث خروج از NPT به مرکز توجه افکار عمومی شده است.

۲. تفاوت اظهارات نمایندگان، شعام و دولت، بیش از خود طرح خروج، به مسئله‌ای برای سنجش انسجام تصمیم‌گیری هسته‌ای تبدیل شده است.

۳. بحث خروج از NPT با پرونده تنگه هرمز گره خورده و موضوع «حق غنی‌سازی» به بخشی از مطالبات ایران در مذاکرات جاری تبدیل شده است.

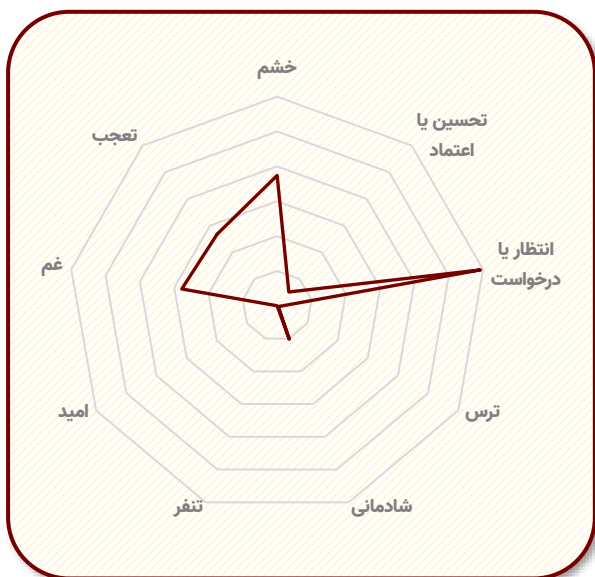
۴. بخش کارشناسی، هزینه سیاسی و دیپلماتیک خروج را در صورت نبود تصمیم واقعی برای تغییر مسیر هسته‌ای، بیشتر از منافع احتمالی آن ارزیابی می‌کند.

۵. هشدار درباره «پاس گل به اسرائیل» نشان می‌دهد نگرانی از بازشدن مسیر درگیری نظامی، در کنار ملاحظات هسته‌ای دنبال می‌شود.

اهم خطوط پیام القایی و میزان مشارکت جریان‌های سیاسی در مسائل جریان ساز

مسئله	جریان سیاسی	ریز مسئله	رویکرد	مشارکت
تشدید مطالبه خروج از NPT و واکنش به ارجاع پرونده هسته‌ای ایران به شورای امنیت	اصولگرا	۱. تأکید حاجی‌دلیگانی بر ضرورت خروج از NPT و انجام آزمایش‌های هسته‌ای در واکنش به اقدام شورای حکام ۲. حمایت از مواضع محسنی‌ثانی درباره کنارگذاشتن NPT، افزایش سطح غنی‌سازی و اخراج بازرسان آژانس به عنوان پاسخ متقابل به فشارهای هسته‌ای	حمایتی	۴۰٪
	اصلاح طلب	۱. مخالفت با طرح خروج از NPT و تأکید بر اینکه چنین اقدامی بدون برخورداری از راهبرد مشخص برای ادامه مذاکرات، می‌تواند فشار بین‌المللی علیه ایران را افزایش دهد ۲. حمایت از موضع پزشک‌یان درباره نبود اراده برای ساخت سلاح هسته‌ای و رد ادعاهای مطرح‌شده درباره خروج ایران از NPT	انتقادی	۳۵٪
	معاند	۱. استفاده از اظهارات حاجی‌دلیگانی درباره آزمایش سلاح هسته‌ای برای القای حرکت ایران به سمت ساخت بمب اتم ۲. بازنشر ادعای کانال ۱۴ اسرائیل درباره آمادگی ایران برای خروج از NPT و آزمایش بمب هسته‌ای و پیوند زدن آن با ادعای تشدید تهدید هسته‌ای ایران	تخریبی	۲۵٪
نگرانی از تبدیل خروج احتمالی از NPT به محرک تشدید فشار و درگیری نظامی	اصولگرا	۱. هشدار نسبت به اینکه خروج از NPT بدون آمادگی برای تغییر واقعی در راهبرد هسته‌ای، صرفاً هزینه سیاسی و دیپلماتیک جدیدی برای کشور ایجاد می‌کند ۲. تأکید بر ضرورت حفظ ظرفیت هسته‌ای و افزایش قدرت چانه‌زنی ایران، بدون فراهم کردن زمینه برای اقدام نظامی آمریکا و اسرائیل	انتقادی	۵۰٪
	اصلاح طلب	۱. نگرانی از شکل‌گیری اجماع جدید علیه ایران در صورت اعلام رسمی خروج و دشوارتر شدن تعامل با چین و روسیه ۲. هشدار درباره تأثیر تصمیم احتمالی بر همکاری‌های هسته‌ای و اقتصادی ایران، از جمله روند تأمین سوخت نیروگاه بوشهر و مذاکرات مرتبط با تنگه هرمز	انتقادی	۳۰٪
	معاند	۱. معرفی خروج از NPT به عنوان «پاس گل به اسرائیل» و زمینه‌سازی برای حمله مجدد به تأسیسات هسته‌ای ایران ۲. پیوند زدن بحث خروج از NPT با بحران اقتصادی و معیشتی و طرح این ادعا که سیاست تنش‌زایی هسته‌ای، مشکلات داخلی کشور را تشدید خواهد کرد	تخریبی	۲۰٪

تحلیل احساسات

- فضای احساسی این موج بیش از آنکه بر حمایت یا مخالفت صریح متمرکز باشد، تحت تأثیر انتظار و مطالبه برای روشن شدن تصمیم واقعی کشور قرار دارد. پس از آن، **خشم ناشی از چندگانگی اظهارات و نگرانی از تبعات احتمالی** این تصمیم دیده می‌شود.

- در لایه بعدی، غم و فرسودگی ناشی از

استمرار بحران هسته‌ای و فشارهای اقتصادی حضور دارد و تعجب نیز از تناقض میان اظهارات حاجی‌دلیگانی، تکذیب برخی نمایندگان و موضع پزشک‌یان ناشی شده است. در کنار این موارد، شادمانی و تحسین در میان حامیان رویکرد مقاومتی دیده می‌شود؛ ترس نیز عمدتاً حول احتمال تشدید درگیری نظامی و افزایش فشار خارجی شکل گرفته است. امید و تنفر سهم محدودی از فضای احساسی را به خود اختصاص داده‌اند.

رویکرد انتشار محتوای کاربران

هجمه

۱. متهم کردن برخی نمایندگان به ماجراجویی و بی توجهی به تبعات تصمیم خروج از NPT.
۲. طرح این ادعا که چنین اظهاراتی عملاً بهانه لازم را برای اسرائیل و آمریکا جهت اقدام نظامی فراهم می‌کند.
۳. حمله به دولت و نمایندگان با این استدلال که در شرایط تورم و فشار معیشتی، اولویت باید حل مسائل اقتصادی باشد.
۴. تمسخر روایت‌های رسمی و رسانه‌ای درباره احتمال خروج از NPT، به‌ویژه با اشاره به تناقض میان اظهارات چهره‌های مختلف.
۵. بازتولید ادعاهای رسانه‌های اسرائیلی مبنی بر احتمال حمله مجدد اسرائیل به مواضع کشور.

انتقاد

۱. انتقاد از انتشار خبر طرح سه فوریتی بدون وجود تأیید رسمی از سوی مجلس.
۲. انتقاد از چندصدایی میان دولت، مجلس و شعام درباره آینده همکاری با آژانس.
۳. نگرانی از اینکه خروج رسمی از NPT بدون تغییر واقعی در راهبرد هسته‌ای، صرفاً هزینه‌های بین‌المللی ایران را افزایش دهد.
۴. طرح این پرسش که آیا چنین تصمیمی می‌تواند حمایت چین و روسیه را نیز تحت تأثیر قرار دهد.
۵. انتقاد از پیوند زدن بیش از حد پرونده هسته‌ای با ادبیات تهدید و تقابل نظامی.

دفاع و حمایت

۱. حامیان خروج، آن را پاسخی متناسب به ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت و شکست مسیر طولانی مذاکره و بازرسی می‌دانند.
۲. بخشی از کاربران معتقدند ادامه محدودیت‌های NPT در شرایطی که طرف‌های غربی تعهدات خود را نقض کرده‌اند، منطقی نیست.
۳. اظهارات محسن رضایی و محسنی‌ثانی از سوی این جریان به عنوان نشانه تغییر محاسبات ایران و عبور از سیاست «صبر راهبردی» تفسیر شد.
۴. بخشی از کاربران نیز تأکید پزشک‌یان بر صلح‌آمیزبودن برنامه هسته‌ای را نشانه حفظ مسیر مذاکره در کنار افزایش فشار متقابل ارزیابی کردند.

بسترهای جریان ساز فضای مجازی

ایکس (توییتر)

تندترین موضع در این بستر دیده شد؛ از یک سو بخشی از کاربران خروج از NPT را واکنش ضروری به فشار غرب دانستند و از سوی دیگر، منتقدان آن را اقدامی پرهزینه و زمینه‌ساز حمله جدید ارزیابی کردند. همزمان، بخشی از فضای سیاسی علیه دولت و عملکرد اقتصادی پزشک‌یان نیز فعال شد.

اینستاگرام

بخش قابل توجهی از واکنش‌ها حول **بازنشر اظهارات حاجی‌دلیگانی** و مقایسه آن با تکذیب‌های بعدی شکل گرفت. لحن غالب، طنز و کنایه بود و **کاربران خروج از NPT را به بحران اقتصادی و فشار معیشتی** پیوند می‌دادند.

تلگرام

انتشار خبرها با تمرکز بر اظهارات حاجی دلیگانی، رضایی و محسنی ثانی دنبال شد و در مقابل، موضع پزشکیان نیز به عنوان روایت رسمی دولت باز نشر شد. گزارش های مربوط به واکنش آژانس، شورای امنیت و رسانه های اسرائیلی نیز به این بحث عمق بیشتری داد.

اینا

روایت های نزدیک به **گفتمان رسمی و انقلابی**، بیشتر بر بدعهدی غرب، فشار آژانس و ضرورت افزایش قدرت بازدارندگی متمرکز بود؛ در مقابل، **تأکید پزشکیان بر نبود قصد ساخت سلاح هسته ای** نیز مورد توجه قرار گرفت.